

ЦЕХНОВІЦЕР Марк Мойсейович (06(18). 02. 1890, м. Оскол Курської губ., нині Белгородської обл., РФ — 13. 05. 1945, Москва) — мікробіолог, імунолог. Доктор медицини (1924), професор (1930), академік АМН СРСР (1944). Заслужений діяч науки УРСР (1943). Закінчив фізико-математичний (1913) та медичний (1915) факультети Харківського університету. Від 1917 працював у Харківському бактеріологічному інституті (з перервою): 1932—42 — завідувач імунологічного відділу, заступник директора з наукової роботи; водночас від 1921 — у Харківському медичному інституті: 1935—42 — завідувач кафедри мікробіології; 1930—35 — професор

однойменної кафедри Українського інституту удосконалення лікарів (Харків). 1919—21 служив військовим лікарем. Від 1942 — заступник директора з наукової роботи, завідувач експериментальної лабораторії Центрального інституту контролю сироваток і вакцин (Москва). Вивчав збудника туберкульозу, проблеми алергії, імунітету, хіміотерапії. Значну частину досліджень присвятив питанням вакцинації проти туберкульозу та висипного тифу, лабораторної діагностики газової ранової інфекції. Один з ініціаторів впровадження вакцини БЦЖ у практику імунізації та організатор виробництва препарату в Україні.

Основні праці

Об отношении гусениц пчелиной моли (*Galeria melonella*) к впрыскиванию кислотоупорного бацилла *Timothee bacillus* *Grasbacillus* Moeller'a. X., 1913; К вопросу о парциальных антигенах при туберкулезе // *Врачебное дело*. 1920. Т. 2—3, № 3—5; Особенности морфологии, биохимии и биологии туберкулезных бацилл // *Профилактическая медицина*. 1922. Т. 1, № 1; Аллергия и иммунитет при туберкулезе // *Анналы Мечниковского ин-та*. 1935. № 2 (співавт.).

Рекомендована література

1. Кучма І. Ю., Засыпка Л. І. Действительный член Академии медицинских наук СССР Марк Моисеевич Цехновицер (Жизненный путь и научно-практическая деятельность) // *Инфекц. контроль*. 2012. № 2
2. Вчені ХДМУ.

Н. В. Павленко

Бібліографічний опис:

Цехновіцер Марк Мойсейович / Н. В. Павленко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891477>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).